

# Izrada glazbenog videospota za pjesmu "Sjena"

---

**Maček, Matija**

**Undergraduate thesis / Završni rad**

**2019**

*Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:* **University North / Sveučilište Sjever**

*Permanent link / Trajna poveznica:* <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:906402>

*Rights / Prava:* [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

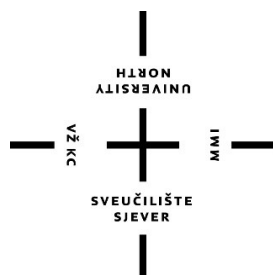
*Download date / Datum preuzimanja:* **2024-11-15**



*Repository / Repozitorij:*

[University North Digital Repository](#)





**Sveučilište  
Sjever**

**Završni rad br. 636/MM/2019**

**Izrada glazbenog videospota za pjesmu „Sjena”**

**Matija Maček, 4740/601**

Varaždin, rujan 2019.



# Prijava završnog rada

## Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za multimediju

STUDIJ preddiplomski stručni studij Multimedija, oblikovanje i primjena

PRISTUPNIK Matija Maček

MATIČNI BROJ 4740/601

DATUM 28.08.2019.

KOLEGIJ Digitalna videoprodukcija u elektroničkim medijima

NASLOV RADA Izrada glazbenog videospota za pjesmu "Sjena"

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Filming a music video for song "Sjena"

MENTOR mr.sc. Dragan Matković, dipl.ing.

ZVANJE Viši predavač

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc.art. Mario Periša, dipl.ing. - predsjednik
2. doc. dr. sc. Darijo Čerepinko - član
3. mr.sc. Dragan Matković, v. pred. - mentor
4. doc.art. Robert Geček - zamjenski član
- 5.

## Zadatak završnog rada

BROJ 636/MM/2019

OPIS

Cilj ovog rada je snimiti glazbeni videospot, te što bolje predstaviti pjesmu "Sjena" publici. Glazbeni videospot je audiozapis pjesme popraćen videom, a služi kao promocija glazbenog djela. Glazbeni videospot može imati široku namjenu, a sve ovisi o cilju koji je postavljen pred redatelja od strane naručitelja. U ovom videospotu nalaze se kadrovi snimljeni ulicama Goteborga, također kadrovi snimljeni za vrijeme live nastupa pjevača, te statične scene pjevača u kojim on izvodi pjesmu za potrebe snimanja videospota. Proces izrade ovog glazbenog videospota uključuje početnu ideju, razradu scenarija, odabir sudionika, odabir tehničke opreme i na samom kraju prijenos materijala i odabir programa za obradu videomaterijala.

U radu je potrebno:

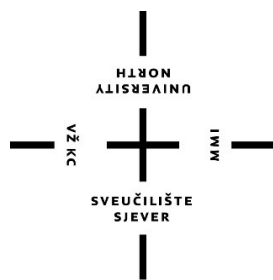
1. Definirati što je glazbeni videospot
2. Opisati korake koji su potrebni kod izrade glazbenog videospota
3. Definirati produkcijski tim potreban za izradu glazbenog videospota
4. Nabrojati opremu korištenu prilikom produkcije i postprodukcije spota
5. Dati prikaz knjige snimanja
6. Objasniti i opisati programe te sve postupke koji su bili potrebni kod izrade glazbenog videospota

ZADATAK URUČEN

16.09.2019

POTRIS MENTORA





# Sveučilište Sjever

**Odjel za Multimediju, oblikovanje i primjenu**

**Završni rad br. 636/MM/2019**

## **Izrada glazbenog videospota za pjesmu „Sjena”**

### **Student**

Matija Maček, 4740/601

### **Mentor**

mr. sc. Dragan Matković, dipl. ing.

viši predavač

Varaždin, rujan 2019.



## Sažetak

Tema završnog rada je izrada glazbenog videospota za pjesmu „Sjena”. U ovom radu je opisan postupak izrade glazbenog videospota i detaljno opisana sva oprema korištena u izradi videospota. Opisani su koraci u izradi glazbenog videospota, od zahtjeva naručitelja, predprodukcije, produkcije i postprodukcije, sve do finalnog rada, odnosno u ovom slučaju glazbenog videospota.

U predprodukciji su dani zahtjevi od strane naručitelja, u ovom slučaju samog pjevača, te je dogovoreno da će se glazbeni videospot snimiti paralelno, „usput” prilikom javnog nastupa, te za dogovoreno vrijeme prije i poslije nastupa. Spot je sniman u švedskom gradu Goteborgu na više lokacija. Spot se sastoji od kadrova grada, arhitekture i slučajnih prolaznika, te scenski složenih kadrova u kojima se pojavljuje sam pjevač. Glazba za videospot je snimljena u studiju, te je ubačena kao podloga koja će pratiti kadrove videospota. Glazbeni i videomaterijali su prebačeni u Adobe Premiere, nelinearni program za montiranje i manipuliranje video i audio zapisima, da bi se u konačnici izvezao glazbeni videospot.

**Ključne riječi:** glazbeni videospot, predprodukcija, produkcija, postprodukcija

# Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Glazbeni videospot.....	3
3. Predprodukcija.....	4
4. Produkcija.....	5
4.1. Produkcijski tim	6
4.2. Tehnike snimanja	6
4.2.1. Kadriranje i kompozicija.....	7
4.3. Plan	8
4.3.1. Total.....	8
4.3.2. Srednji plan.....	9
4.3.3. Bliži plan.....	9
4.3.4. Krupni plan.....	9
4.3.5. Detalj.....	9
4.4. Oprema za snimanje	10
4.4.1. Fotoaparati (DSLR).....	10
4.4.2. Mikrofon.....	11
4.4.3. Rasvjeta.....	11
5. Postprodukcija.....	12
5.1. Montaža	12
5.1.1. Nelinearna montaža.....	13
6. Predprodukcija glazbenog video spota.....	14
6.1. Zahtjevi	14
6.2. Sinopsis	15
6.3. Vizualni scenarij	17
7. Produkcija glazbenog videospota.....	30
7.1. Snimanje kadrova	30
7.2. Oprema korištena za snimanje videospota	30
7.2.1. Nikon D750.....	31
7.2.2. DJI Ronin.....	32
7.2.3. Camera rig.....	33
8. Postprodukcija glazbenog video spota.....	34
8.1. Adobe Premiere	34
9. Zaključak.....	43
10. Literatura.....	45
11. Prilozi.....	48



# 1. Uvod

Glazbeni videospot je audio video zapis koji u većini slučajeva služi za promociju pjesme, autora i izvođača. Nerijetko se desi da namjena glazbenog spota nije fokusirana na autoru, skladbi ili izvođaču nego pokušava potaknuti neke druge reakcije kod gledatelja. Kao što je humanitarni cilj ili skretanje pažnje na nekog ili nešto što nije povezano s samim autorom ili skladbom, te autor želi naglasiti taj problem. Snimanje glazbenog spota je potaknuto željom da se skladbi dade nova dimenzija, te se pojavom glazbenog video spota glazba može i gledati, a ne samo šlušati. Kod izrade glazbenog videospota ne postoje stroga pravila, već se radi po želji naručitelja ili se daje umjetnička sloboda autoru koji tad bira i snima kadrove po svom osobnom ukusu i viziji.

Rad se sastoji od četiri dijela, prvi dio se odnosi na teorečki dio. Drugi dio se odnosi na predprodukciju, a u trećem djelu je opisana produkcija. Posljedni dio odnosi se na postprodukciju. Postprodukcija uključuje montažu, od početka kad se kadrovi nizaju jedni za drugima kako bi se dobila gruba matrica spota, pa sve do finog uređivanja u kojem se rade prelazi i korekcija boja kako bi videospot bio što primamljiviji i zabavniji gledatelju. U djelu s predprodukcijom glazbenog videospota se nalazi vizualni storyboard.

U fazi predprodukcije se razvijaju ideje i izrađuje se plan za buduće projekte koje zahtjeva produkcija, te je samim time prvi korak svakog glazbenog videospota. U dijelu rada koji je naslovljen predprodukcija je opisan cijeli proces planiranja u kojem glavnu riječ drže želje naručitelja. Ukoliko produkcijski tim iz bilo kojeg razloga nije u mogućnosti ideju naručitelja proizvesti u stvarnost jasno se to naglasi u fazi planiranja, te se razmatraju druga rješenja koja mogu u konačnici biti i bolja od originalne ideje. Može se desiti da naručitelj ne želi odstupiti od svoje ideje, a produkcijski tim iz bilo kojeg razloga ne može uslišati želje korisnika kompromisom, tad se razmatra o prekidu suradnje prije ulazanja u produkcijski dio projekta.

Produkcija je drugi korak kod izrade glazbenog videospota u kojem se ide u realizaciju planskog dijela projekta. U produkcijskom dijelu opisani su osnovni elementi koji su potrebni za realizaciju projekta kao što je glazbeni videospot, a to su: tehničke karakteristike multimedijskog uređaja korištenog za snimanje video spota, te tehnički elementi tona i rasvjete te su opisani osnovni elementi videozapisa kao što su kadar, rakurs i plan). U produkciju je uključen

produkcijski tim koji je zadužen za snimanje, kadriranje i sve ostalo što je potrebno kako bi finalni proizvod bio što kvalitetniji i najvažnije po želji naručitelja.

Postprodukcija je zadnji, ali ni po čemu nevažni korak kod izrade glazbenog videospota. U postprodukciji se svi sirovi materijali premjeste u program za montiranje, u ovom slučaju Adobe Premiere. Postprodukcija u Adobe Premiere-u, nelinearnom programu za montiranje, uključuje slaganje video isječaka na timeline-u koji kao cjelina čine grubu matricu spota. Nakon što se u grubo postave kadrovi, sljedi fino montiranje kadrova u kojem se dodaju prijelazi i korekcija boja i nakon tog glazbeni videospot je spreman za izvoz i predstavljanje ciljanoj publici.

## 2. Glazbeni videospot

Glazbeni videospot je audio zapis popraćen videom, a može služiti kao promocija glazbenog djela ili kao umjetnički izričaj autora glazbenog spota. Glavna značajka glazbenog spota je montiranje scena na glazbenu podlogu. Izgled, urednost i povezanost sadržaja audio-video ovisi isključivo o autoru, naručitelju te namjeni glazbenog spota.

Glazbeni video spotovi postali su popularni ranih 1980.-ih godina i to zahvaljujući televizijskom programu MTV. Prvi prikazani video spot na MTV-u je bio video spot grupe The Buggles s pjesmom „Video killed the radio star”. Naravno snimanje spotova se odvijalo i prije nastanka MTV-a, a napoznatiji videospot je snimila britanska grupa Queen 1975., „Bohemian Rhapsody” koji se isticao od drugih zahvaljujući specijalnim efektima koji su u ono vrijeme bili novitet na tržištu videospotova. O popularnosti glazbenog videospota govori i činjenica da se sve više filmskih redatelja odlučuje okušati u izradi glazbenog spota, a prvi je bio John Landis koji je zaslužan što se glazbeni video spot našao i u Guinnessovoj knjizi rekorda 2006. godine. John Landis je režirao spot Michaela Jacksona „Thriller”, te je u glazbeni videospot implementirao filmske elemente i ostvario rekordnu prodaju veću od 9 milijuna primjeraka. Samim time J. Landis je svojim presedanom u stapanju filma i glazbe napravio prekretnicu u glazbenoj industriji.

### 3. Predprodukcija

Predprodukcija je početna faza u kojoj se razmatraju i razvijaju ideje za što bolju i efikasniju realizaciju projekta, te je samim time i početna faza u izradi glazbenog video spota. Nakon konzultacija s naručiteljem. U ovom slučaju naručitelj je želio da se u spotu pojavljuje samo pjevač i da se cijela radnja vrti oko pjevača koji će biti smješten u različite kadrove kroz više lokacija. Redatelj kreće pisati sinopsis koji kasnije predstavi ostalim članovima produkcijskog tima. Sinopsis je osnova za pisanje scenarija. Da bi produkcija i produkcijski tim bili što efikasniji redatelj predstavlja knjigu snimanja ostalim članovima ekipe kako bi rad u produkciji bio planski i u harmoniji. Jedan od najvažnijih segmenta produkcije je dogovor mjesta snimanja. U ovom slučaju mjesto snimanja se nije moralo dogovarati pošto je produkcijski tim putovao zajedno s pjevačem koji je i naručitelj glazbenog video spota. Također u ovom video spotu prilikom obilaženja grada pokušalo se snimiti što više kvalitetnih kadrova koji bi se kasnije iskoristili u postprodukciji i eventualno poboljšali sveopći dojam glazbenog spota.

Kod glazbenog videospota postoje kadrovi u kojima subjekt šeće gradom. Kako bi slaganje željene scene i zatvaranje određenih dijelova grada prilikom snimanja bilo neostvarivo, u predprodukciji se uzima u obzir prisutnost drugih osoba koje nisu dio produkcije, te se pomno planira kadriranje kako bi dobiveni kadrovi ostavili željeni efekt na ciljanu publiku. Ukoliko se neki od kadrova nalaze u zatvorenom prostoru, tad se kod odabira željene lokacije treba konzultirati s vlasnikom objekta u kojem se planira snimiti glazbeni video spot kako bi se sve detaljno dogovorilo i pripremljeno za snimanje spota. Kod snimanja scena koje uključuju interijer produkcijski tim mora osigurati mir i uključiti točno onoliko ljudi koliko je potrebno kako bi se u što kraćem roku i što kvalitetnije uz što manji broj ponavljanja snimila željena scena. Prilikom snimanja kadrova videospota, sudjelovala su dva snimatelja koji su naizmjenično ili ponekad u isto vrijeme snimali određene scene.

Glazbeni video spot promovira već postojeće glazbeno djelo široj publici, te dodavanjem videa samoj pjesmi proširuje raspon medija na kojima se može promovirati i prikazivati. Glazbeni video spot ima svoju postojeću ciljanu skupinu, ali i samom svojom pojavom želi doprijeti do što većeg broja pogleda, i samim time autor želi predstaviti svoje djelo i ime široj publici. U predprodukciji naručitelj spota iznosi svoje zahtjeve i namjenu spota, te ciljanu skupinu kako bi režiser mogao isplanirati daljnje korake i napraviti knjigu snimanja.

## 4. Produkcija

Produkcijski proces je proces u kojem nastaju video materijali koji će kasnije činiti glazbeni video spot, ili žargonski snimanje. Snimanje scena za glazbeni video spot najčešće se razlikuje od filmskog snimanja scena, jer kod snimanja glazbenog video spota nema dugih scena dijaloga, već se koriste kraći kadrovi bez kojih glazbeni video spot nebi imao jednu od glavnih karakteristika, a to je dinamičnost. Prilikom profesionalnog snimanja glazbenog video spota potrebno se je prije snimanja dobro pripremiti i razmisliti o svakom kadru, te napraviti što bolje snimke i što više materijala u što kraćem vremenu kako se samo snimanje ne bi odugovlačilo. Što je više video materijala snimljeno u zadanom roku to će u postprodukciji biti više rješenja i u konačnici će proizaći kvalitetniji glazbeni video spot. Prilikom snimanja glazbenog video spota kamera osim slike bilježi i zvučni zapis, koji je većinom ambijentalni i nepotreban za sam video spot, a može i služiti redatelju za dodavanje zvučnih zabilješki koje mu kasnije mogu olakšati postprodukcijski proces i montiranje. Na početku spota odlučio sam dodati zvuk automobila, pješaka i ostalih sudionika u prometu kako bi se dobio osjećaj ubranog ritma života koji prevladava u većim gradovima.

Profesionalno snimanje glazbenog video spota uz samu kameru uključuje i raznu opremu pomoću koje snimatelj može snimiti kvalitetnije kadrove. Osnovna oprema za snimanje glazbenog video spota su kamera, dodatne baterije, stabilizator kamere i stativ. Ovisno o budetu naručitelja, moguća je i ostala dodatna oprema kao što je dodatna rasvjeta, razni objektiv i sjenila, kranovi i po želji dron za panoramske snimke iz zraka. Za potrebe snimanja ovog videospota korištena oprema navedena je i detaljno opisana. Nije bilo puno dodatne opreme za snimanje radi uštede prostora kod putovanja. Sva dodatna oprema gotovo nikad ne dolazi s kupnjom kamere, već snimatelj sam mora izdvajati novac za kupnju nove opreme s kojom će moći snimati kvalitetnije video materijale i samim time ponuditi svojim mušterijama kvalitetniji krajnji proizvod.

## 4.1. Produkcijski tim

Produkcijski tim se sastoji od skupine ljudi koji sudjeluju u zadanim radnjama prije, za vrijeme i nakon snimanja. Kako bi procesi prije, za vrijeme i nakon snimanja protekli što brže i efikasnije, produkcijski tim mora biti dobro organizirani i upoznat s planom i programom snimanja. U produkcijskom timu se nalazi i redatelj koji je zadužen za osmišljavanje scenarija i knjige snimanja prema kojoj bi se kasnije snimatelj ili kameraman izrađivao video. Ako redatelj nema snimateljskog iskustva može tražiti savjet od snimatelja u vezi određenih kadrova, a snimatelj mora poštivati zahtjeve redatelja ukoliko su realni i u rangu s mogućnostima opreme ili kamermana. Snimatelj tona je zadužen za postavke tonskog djela slike i za svu tonsku opremu koja je na glumcu ili oko glumca, ako je u planu bila ozvučena scena. Uz redatelja, kamerane i majstore tona u produkcijski tim su uključeni i glumci, asistenti, majstori rasvjete i svi drugi koji su na neki način doprinjeli izradi video materijala.

## 4.2. Tehnike snimanja

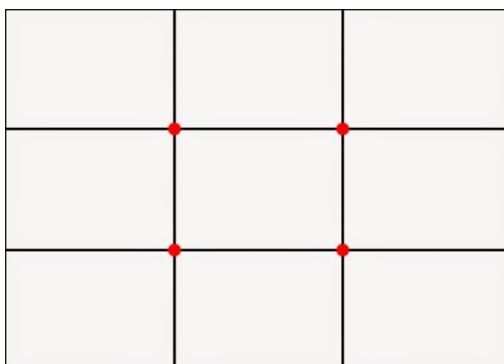
Kod snimanja vide potrebno je pomno organizirati položaj lika ili predmeta na slici kako bi kadar bio skladan i što ugodniji promatraču. Sklad kadra se može postići slijedom određenih pravila kojim će snimatelj dobiti što bolji omjer kadra i kompozicije. Jedno od najpoznatijih pravila kako u fotografiji tako i kod snimanja videa je pravilo trećina. U toj tehnici se kadar podjeli na trećine, a podjelom kadra na trećine dobijemo sliku virtualno podijeljenu na devet jednakih djelova. Kod takvog načina kadriranja slike objekt koji ima najveći interesni faktor se najčešće postavlja u lijevu ili desnu stranu kadra. Uz pravilo trećina postoji i rakurs ili kut snimanja koji je podjednako važan kod snimanja, koji služi režiseru spota da naglasi određeni kadar, scenu ili situaciju i samim time pobudi željene osjećaje u gledatelju. Kod određivanja rakursa redatelj može izabrati između, tri rakursa: gornji rakurs, donji rakurs i centralni ili rakurs u ravnini očiju. Postoji više verzija gore navedenih rakursa, ali to su samo male modifikacije glavnih rakursa kako bi se što preciznije naglasio predmet interesa ili pobudilo željene emocije prilikom gledanja videa. I posljednji, ali jednako bitan kod snimanja je plan. Planom redatelj odlučuje na koji način želi snimiti lik u kadru. Planom se odlučuje ako će se ciljani lik pojaviti cijeli u kadru, do koljena, samo profil ili glava ili pa tek neki detalj, kao na primjer oko, usta, uho, dlan... Redatelj planom kao i rakursom dodatno naglašuje željeni kadar.

### 4.2.1. Kadriranje i kompozicija

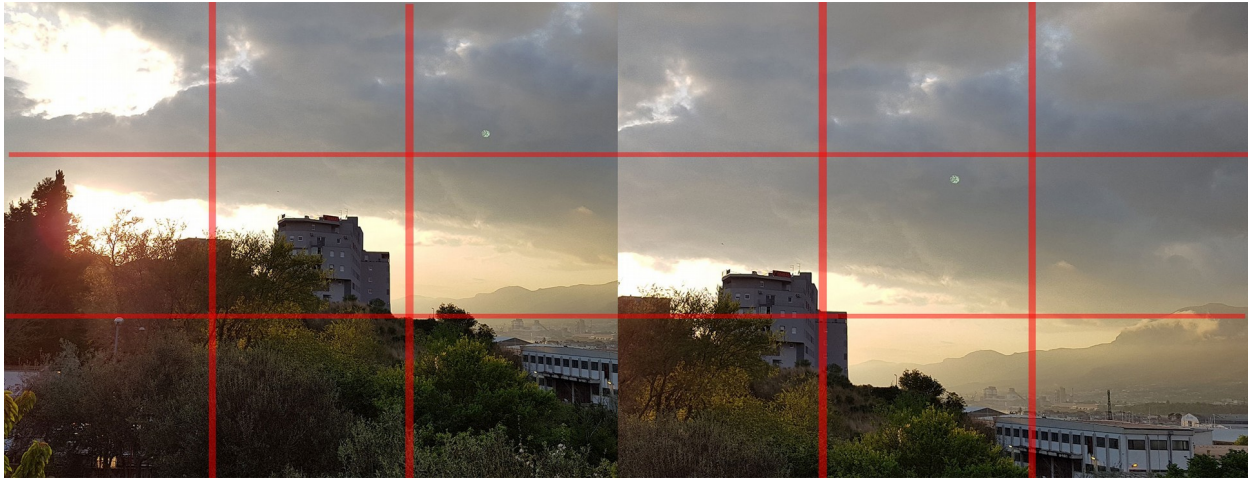
Kod kadriranja, često se primjenjuju isti parametri kao i u fotografiji, ali kadar se sastoji od još dva bitna elementa kojih u fotografiji nema, a to su dužina trajanja i pokret.[6]

Kompozicija kadra se odnosi na odnos i raspored elemenata unutar vidnog polja kamere. Tako kod snimanja treba voditi računa o kompoziciji kadra tokom cijelog snimanja kako bi elementi u kadru ostali u skladu i ostavili što bolji dojam na gledatelja. Pravilna kompozicija elemenata u video okviru ne samo da je oku ugodna, već svraća pozornost na bitne dijelove kadra i vodi oko gledatelja kroz kadar i samim time i priču koju autor želi ispričati.[6]

Jedna od najpopularnijih tehnika u snimanju jest pravilo trećina. To je zamišljena mreža koja se sastoji od dvije vertikalne i dvije horizontalne linije koje dijele kadar na devet jednakih dijelova. Predmet snimanja se smješta na jednu ili dvije od četiri sjecišta tih zamišljenih linija, ovisno o planu snimanja.[5] Kod primjene pravila trećine dobije se harmonični i lijepo uravnoteženi kadar koji najviše odgovara ljudskoj percepciji ljepote i ravnoteže. Kod snimanja pejzaža linija horizonta se smješta na jednu od dvije horizontalne linije ovisno o željenom kadru i namjeni videa. To što pravilo trećine glasi kao najpouzdanije pravilo ne znači da se ga uvijek mora slijepo slijediti već ga uzeti kao smjernicu kod slaganja kompozicije kadra. [1]



Slika 4.1 – Grid kamere[19]



Slika 4.2 – Prikaz kadriranja bez pravila četvrtine(lijevo) i kod primjenjivanja pravila četvrtine(desno) [18]

Kao što se vidi iz ovih primjera ljudsko oko najprije zapazi četiri točke zlatnog reza, stoga valja obratiti pažnju kod kadriranja kako bi osoba ili predmet snimanja pozicionirali prema pravilu trećine. Kod snimanja osobe prema pravilu oči subjekta bi morale biti smještene u jednu od dviju gornjih točaka ovisno o ideji i željenom kadru. Ako pak se osoba snima iz profila treba obratiti pažnju na prostor prema kojem osoba gleda, kako nebi osoba gledala van kadra. Znači kod snimanja pogleda ili kretnje treba osobi ili predmetu u pokretu ostaviti prostora u kadru za pogled ili kretnju.

### 4.3. Plan

Planovi snimanja su dobili ime prema poziciji ljudskog tijela u kadru, odnosno prema prostoru koje ljudsko tijelo zauzme u procesu nastajanja kadra. Pomoću planova redatelj skreće pažnju gledatelja na pozadinu ili pak na lika koji je u kadru. Sve ovisi o udjelu pozadina/lik kod kadriranja. Ako redatelj želi naglasiti pozadinu uzet će najširi kadar ili pak ako želi naglasiti neki detalj uzet će kadar u kojem se pažnja usmjeruje na predmet snimanja. Svaki plan ima svoje značajke, a osnovni planovi su:

#### 4.3.1. Total

Total je najširi plan u svijetu fotografije i videografije. Najčešće se njime prikazuju snimke pejzaža, scene u kojima se želi prikazati velika masa ljudi i raznorazne panoramske scene. Na primjer, ako se u totali prikaže mala figura čovjeka koji odlazi na put, autor želi



naglasiti težinu i duljinu puta koji lik mora prevaliti da bi stigao do željenog cilja. Kod zatvorenog prostora kad se u kadru prikaže cijela prostorija, hangar ili tunel u kojem se lik nalazi bez obzira na manji prostor takav kadar se također naziva totalom.

### **4.3.2. Srednji plan**

Srednji plan je plan koji je najbliži pogledu ljudskog oka stoga je vrlo popularan kod amaterskog snimanja, te je vrlo čest u dokumentarnim filmovima. U srednjem planu čovjek se vidi u cijelosti, ali se dobro vidi i okolina u kojoj se nalazi. Postoji i varijacija srednjeg plana kojeg još nazivaju i amerikanac(american) u kojem se ljudska figura vidi do koljena ili nešto malo ispod struka. Srednji plan, american je najpoznatiji po američkim vesternima u kojima se izrazito puno koristio kod prikazivanja lika, jer je pištolj obješen oko struka bio jedna od glavnih karakteristika kauboja.

### **4.3.3. Bliži plan**

Bližim planom osoba se snima ispod poprsja, a najčešće nakon bližeg plana slijedi krupni plan, te se bližim planom najbolje dočarava odnos između likova. Kao što sam opis ovog plana govori, u ovom planu tijelo je centar i željena točka gledišta, prije lica.

### **4.3.4. Krupni plan**

Kod krupnog plana prikazuje se lice lika ili neki drugi dio scene. Primjenom ovog plana pozadina se gubi i redatelj postiže da se publika poistovjeti s likom na snimci. U ovom planu je izrazito važno obratiti pažnju na zlatni rez u kadru odnosno da oči lika budu smještene u trećinu. Poštivanjem pravila trećina redatelj postiže harmoniju u kadru i samim time lakše zaokuplja pažnju promatrača.

### **4.3.5. Detalj**

Ovim planom se naglašava dramatičnost i ozbiljnost scene, pa treba znati pravilno koristiti detalj plan, kako bi se željena poruka poslala u pravom smislu. Najčešći motivi detalj plana kod snimanja osobe su oči ili oko, usta, nos, prsti... Jedan od primjera može biti suza koja klizi niz obraz kod tužne scene, ili kontakt očima kod romantične scene. Kod snimanja neživog

bića detalj može biti nalivpero na knjizi, mobitel koji zvoni ili bilo koji drugi predmet koji zauzima cijelu površinu kadra.

## **4.4. Oprema za snimanje**

### **4.4.1. Fotoaparati (DSLR)**

Razvoj tehnologije omogućio je snimanje uređajima koji su u izvornoj ideji bili namijenjeni samo da bi bilježili statičke slike trenutka zarobljenog u vremenu na foto osjetljivom papiru. Danas skoro svaki fotoaparat ima opciju snimanja, neki manje kvalitetno ali velika većina kvalitetnije od ponekih kamera koje već nagriza zub vremena. Interes ljudskog bića za fotografiju seže još od doba vrhunskog slikara i vizionara Leonarda Da Vincija koji je napravio drvenu kutiju s malom rupicom preko koje se mogla dobiti projekcija predmeta. Razvijanjem tehnologije, a samim time društva u cjelini razvijala se i ta mala kutija i dobili smo moderni fotoaparat koji još uvijek služi istoj svrsi, a to je da čovjek ulovi svjetlost i pomoću te svjetlosti spremi trenutak, ili kod snimanja isječak kojeg oslobađa od zaborava.

Moderni fotoaparat se sastoji od tijela, objektiva, zatvarača, bljeskalice i tražila. Tijelo fotoaparata je svjetlosno propusno kućište u kojem se nalazi fotoosjetljiva podloga. Kod starijih modela bi to bio fotografski film, ili kod velikih formata plan-film ili ploče, dok kod novijih modela svjetlost pada na mikroelektronički senzor i dobije se digitalni zapis fotografije. Postoje još i fotoaparati koji izbacuju odmah gotovu sliku, a taj proces se zove polaroid. Objektiv fotoaparata optički je sustav za projiciranje slike na fotoosjetljivu podlogu i za njeno izoštravanje. Svaki objektiv ima svoj otvor blende kojim se regulira koliko svjetlosti će proći kroz objektiv i samim time do fotoosjetljive podloge. Otvor blende se mjeri u F-stopama, što je vrijednost F manja to će više svjetlosti moći proći kroz objektiv. Zatvarač fotoaparata sprječava slobodan prolazak svjetlosti do fotoosjetljive podloge i miče se pritiskom gumba za okidanje. Vrijeme eksponiranja se određuje dijelovima sekunde (1/25, 1/250, 1/2500,...) kod kraćih intervala ili sekundama kod snimanja duge ekspozicije. Bljeskalica kao i što samo ime govori, se koristi kad su uvjeti za nastajanje željene fotografije nepovoljni te je potrebno umjetno dodati svjetlosti. Bljeskalica se nalazi na kućištu aparata ili pak se montira gore na kućište fotoaparata. Bljeskalica treba biti sinkronizirana s zatvaračem fotoaparata tako da prilikom micanja zatvarača bljeskalica bude upaljena. Tražilo se također nalazi na tijelu fotoaparata, a služi za promatranje snimanog prizora ili scene.

#### 4.4.2. Mikrofon

Mikrofon je elektroakustički pretvarač, koji služi za snimanje zvukova okoline. Kako slika ne bi bila bez zvučni zapis, majstor tona podešava mikrofon kako bi snimio zvučno okruženje snimane scene. Kako je mikrofon ključan element u procesu snimanja važno je odabrati odgovarajući mikrofon, ovisno o namjeni i potrebama snimanja. Postoji više vrsta mikrofona kondenzatorski, elektrodinamički, ribbon ili mikrofon s vrpcom.[9] Dinamički mikrofoni imaju pomičnu zavojnicu koja titra u konstantnom magnetskom polju, te ima ograničenu osjetljivost. Stoga zbog potrebe za zvukom visoke kvalitete i čistih detalja nastao je mikrofon sa vrpcom ili ribbon mikrofon. Za razliku od dinamičkih mikrofona, ova vrsta mikrofona ima manju membransku masu stoga može uhvatiti više detalja u zvuku. [8]

#### 4.4.3. Rasvjeta

Svjetlo je važna komponenta svakog videa. Pomoću svjetla postiže se željeni ugođaj video zapisa. Pravilno korištenje rasvjete je odlika vrhunskih snimatelja.[6] Važno je pomno isplanirati temperaturu svijetla kod snimanja, kako bi se sceni pridodao željeni ugođaj i odredio pravilni balans bijele boje. Temperatura svjetla mjeri se u kelvinima(K), a raspon joj je od 1000 do 12000 kelvina. Svjetlosni izvori s električnim izbojem imaju oblik spektralne karakteristike s diskretnim vrijednostima. Kod uspoređivanja izvora svjetlosti moraju se uzeti u obzir njihove spektralne karakteristike. Odnosno ukoliko gledamo volframovu žarulju i žarulju s izbojem u plinovima, vidimo da temperatura boje nije mjerilo razlike u efektu koji se postiže na osvijetljenoj sceni. Izraz „distribucijska temperatura boje” označava one izvore rasvjete kod kojih se mora naglasiti da osim kolorimetrijske jednakosti postoji i jednakost oblika spektralnih karakteristika. [7]

## 5. Postprodukcija

Postprodukcijom se naziva završna faza izrade video uratka. Postprodukcija se sastoji od redom: prebacivanja materijala na tvrdi disk, pregledavanja snimljenog materijala, odabir ili stvaranje glazbe koja će biti korištena u video zapisu, te slaganje kostura „na grubo” u video sekvenci. Nakon početnih koraka kreće faza montaže, dodavanje specijalnih efekata i na kraju izvoz videa.

### 5.1. Montaža

Andre Bazin definira montažu kao organizaciju slika u vremenu, dok u francuskom jeziku montage znači sastavljanje ili sklapanje. Montaža je nizanje, povezivanje, preklapanje kadrova kako bi se ostvario neki smislen slijed. Montažom se najbolje vidi kako je filmska umjetnost ustvari sekvencijalna umjetnost. Montažer nizanjem kadrova, ustvari vodi gledatelja kroz priču koju želi ispričati, stoga je smisao za montažu bitan kod odabira kadrova prilikom postprodukcije. Montaža je filmsko- recepcijska pojava, stoga ju dijelimo na tehničku i stvaralačku. Gledano samo s tehničkog aspekta, preklapanje ili nizanje kadrova stvara osobiti kompozitni doživljaj sljeda. Montaža može biti ritmična, narativna, asocijativna, diskurzivna i metastrukturirana. Ovisno o perspektivi gledanja, montaža je tehničko-tehnološki postupak, koji se u ranim počecima radio ljepljenjem filmske i audio trake, a danas montaža podrazumijeva potpuno oblikovanje audio-vizualnog djela. Moderni montažeri vode brigu kako oko tehničkih karakteristika tako i oko umjetničkog dojma. Veze i odnos između kadrova kao i ritmički odnos montiranih djelova, mogu stvoriti sasvim novo značenje kadra, a samim time i pobuditi željeni efekt kod gledatelja. Samim time montaža se više podrazumijeva kao složen stvaralački postupak, nego grubo ljepljenje kadra za kadrom. Montažom se dramtizira željena priča, naročito kod kadrova nastalih kod vremenskih odnaka s obzirom na vrijeme radnje ili pak sljubljanje dviju sasvim drugačijih lokacija u istu radnju. Također montažom se mogu oblikovati likovi, napetost radnje ili pak stvarati određeni osjećaji kod gledatelja koji se može poistovjećivati s likom iz djela. Montaža daje finalni proizvod koji je plod filtriranja, obrade i pozicioniranja sirovog materijala na filmsku traku, pa je samim time jedan od najbitnijih koraka u izradi bilo kakvog video materijala. Rame uz rame s snimanjem, dakle stvaranjem sirovog materijala koji nakon kvalitetne obrade daje jednu cjelinu. [10]

Postoje analogni i digitalni montažni postupak. Kod analogne ili filmske montaže traka se lijepi linearno pomoću tehnika koje su predviđene za spajanje filmske trake. Takva montaža u

kojoj se koriste posebne prozirne trake za spajanje filmske vrpce nazivamo linearna montaža. Sve većoj uporabi modernih tehnologija u svim granama industrije pa tako i u filmsko-stvaralačkoj industriji došlo je do pojave specijaliziranih kompjuterskih programa za montažu. Ti programi svojim karakteristikama daju novu dimenziju montaži i otvaraju nove mogućnosti koje prije nisu bile dostupne kod linearne montaže, stoga digitalna montaža se naziva još i nelinearnom montažom.

### **5.1.1. Nelinearna montaža**

Za izradu ovog video spota koristio sam tehnike nelinearne montaže pomoću programa Adobe Premiere CS6. Kod Adobe Premiere programa prilikom montaže montaže učitanim sirovim materijalima se upravlja kao video datotekama, te se ih može premještati po video trakama bez ograničenja koja nameće analogna traka, te bez utjecaja na prethodne već namještene kadrove. Analognu video traku zamjenjuju virtualne video i audio trake koje se mogu uključiti ili isključiti ovisno o potrebi u datom trenutku.[10] Virtualna video traka se zove sekvenca(engl. Sequence), i smještena je u memoriji računala, te ima određene vrijednosti koje su definirane kod stvaranja sekvence. Prilikom učitavanja sirovih materijala u sekvencu originalni materijali se ne diraju nego se kopija samo „lijepi” na novonastalu sekvencu te se s njom može manipulirati bez utjecaja na sirove materijale. Samim time se u teoriji jedan te isti materijal može koristiti na više načina u istoj ili nekoj drugoj sekvenci. Također moguće je i kombiniranje sekvenci istih karakteristika, tako što se cijeli sadržaj prve sekvence povuče u neku drugu sekvencu i opet se može editirati po želji, a da ne utječe na originalni sadržaj prve sekvence. Dakle prilikom montaže u Adobe Premiere-u montažer može koristiti resurse bez opterećenja diska redundantnim podacima jer isječak koji se koristi u više navrata ne stvara kopije na disku nego samo virtualno duplicira originalnu datoteku na željeni broj sekvenci, koristeći originalnu učitano datoteku kao referencu. Nakon završetka montaže i svih planiranih dorada krajnji rezultat se izveze(engl. Export) u željenom video formatu te se pohranjuje na određeni medij za pohranu podataka.

## 6. Predprodukcija glazbenog video spota

### 6.1. Zahtjevi

Zahtjev za izradu ovog videospota iznio je sam pjevač. Pjevač je donio već snimljenu matricu pjesme i izrazio želju za snimanjem popratnog videa, to jest glazbenog videospota. Glazbena matrica je zaprimljena u wav formatu trajanja od 3 minute i 48 sekundi. Naručiteljeva želja je bila da se u spotu pojavljuje samo pjevač bez dodatnih glumaca. Kako je glazbeni videospot bio snimljen van Hrvatske nije se ni moglo angažirati glumce koji bi putovali s nama u Švedsku.

Tekst pjesme:

#### *Sjena*

*Sjećanja su kao rijeka,*

*samo teku venama.*

*Pa se ruše poput slapa,*

*lome se na stjenama.*

*Pa me opet vode tebi*

*da me boli najviše.*

*Takva kiša dal postoji,*

*da sve loše izbriše, da sve loše izbriše.*

#### *Ref:*

*On te ima al' te nema*

*on te voli uzalud.*

*Gdje got' da te ljubiti krene,*

*to je preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Sa njim spavaš, al' se budiš.*

*Rukom tražiš gdje sam ja.*

*On ti ljubi oči snene,*

*al' preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Sve je mutno u daljini,*

*čija ti, a čiji ja.*

*Sve je moglo biti naše,*

*a sad nema ničega, a sad nema ničega.*

*Ref:*

*On te ima al' te nema*

*on te voli uzalud.*

*Gdje got' da te ljubiti krene,*

*to je preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Sa njim spavaš, al' se budiš.*

*Rukom tražiš gdje sam ja.*

*On ti ljubi oči snene,*

*al' preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Preko moje sjene,*

*samo preko moje sjene. X2*

*On te ima al' te nema.*

*On te voli uzalud.*

*Samo preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Ref:*

*On te ima al' te nema*

*on te voli uzalud.*

*Gdje got' da te ljubiti krene,*

*to je preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

*Sa njim spavaš, al' se budiš.*

*Rukom tražiš gdje sam ja.*

*On ti ljubi oči snene,*

*al' preko moje sjene, samo preko moje sjene.*

## **6.2. Sinopsis**

Nakon odslušane matrice dobio se uvid u vrstu pjesme za koju se snima glazbeni videospot, te se stvorio plan snimanja i cilj koji se htio postići. Ideja je da se kod videospota osjeti nostalgija, sjećanje na neka prošla vremena. U dogovoru s naručiteljem koji je morao odraditi javni nastup u Goteborgu odlučeno je da će se kadrovi za videospot snimati po ulicama grada, a

scene u kojima pjeva su snimljene u dvorcu Šaulovec u Črešnjevu. Pjevač je stupio u kontakt s ljudima koji su zaduženi za najam prostorija u dvorcu, te nas najavio za snimanje. Scene snimljene na ulicama grada prikazuju muškarca koji luta ulicama grada imajući u mislima neuzvraćenu ljubav. Snimanje je dogovoreno prije javnog nastupa, tokom trajanja nastupa i vrijeme nakon nastupa. U videospotu priča prati mladu mušku osobu kako hoda ulicama grada sjećajući se bivše ljubavi.



### 6.3. Vizualni scenarij



#### Kadar 1

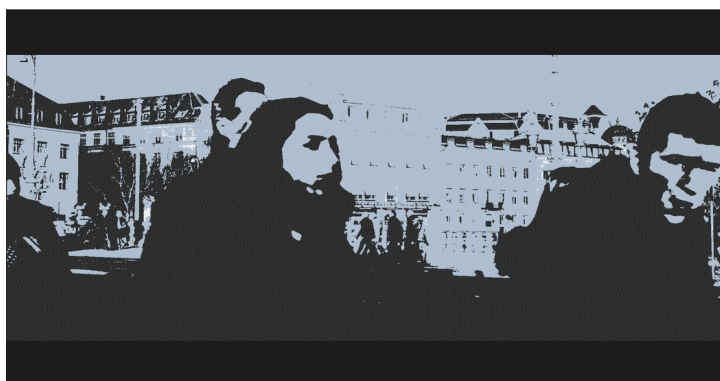
Uvodni kadar

Vanjski

Pojavljuje se ambijentalni zvuk

Statični

Grafika: „Sjena, Matija”



#### Kadar 2

Snimak slučajnih prolaznika

Vanjski

Usporeno za 40%



#### Kadar 3

Snimano iz ruke

Kadar imitira ljudski pogled

Vanjski



#### Kadar 4

Unutarnji

Statični



### **Kadar 5**

Vanjski

Kadar prikazuje panoramu grada

Švenk

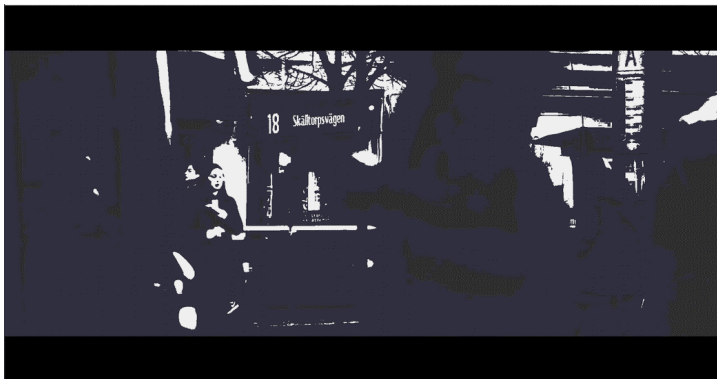


### **Kadar 6**

Vanjski

Slučajni prolaznici

Kadar imitira šetnju



### **Kadar 7**

Vanjski

Statični

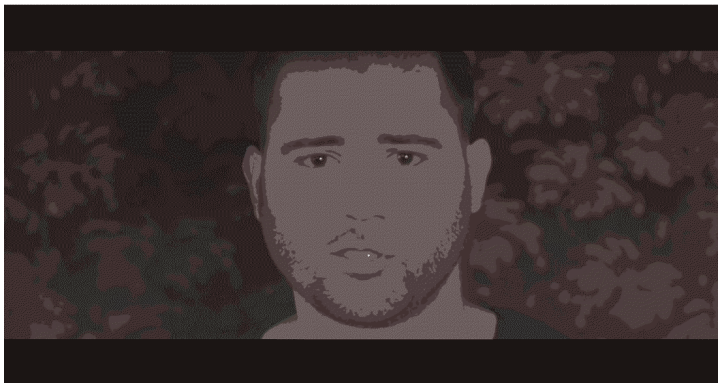


### **Kadar 8**

Vanjski

Slučajni prolaznici

Zoom in



**Kadar 9**

Unutarnji

Pogled u kameru



**Kadar 10**

Vanjski

Šetnja gradom

Kadar prati osobu od interesa

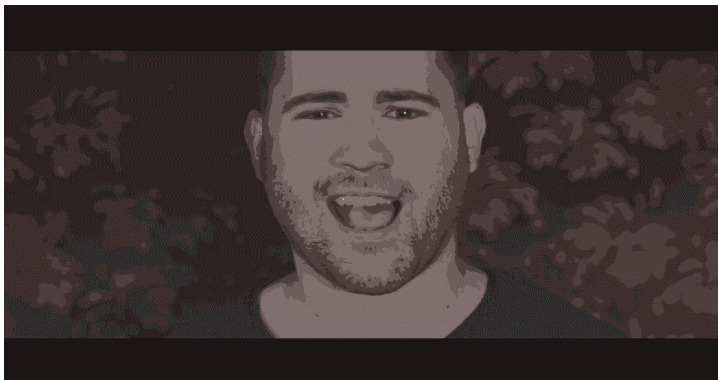


**Kadar 11**

Vanjski

Slučajni prolaznici

Duži kadar izrezan tako da se dobije  
na ritmu



**Kadar 12**

Unutarnji

Pjevanje

Pogled u kameru



**Kadar 13**

Unutarnji

Pogled u kameru



**Kadar 14**

Vanjski

Kadar imitra ljudski pogled



**Kadar 15**

Vanjski

Kadar prikazuje samo korake muške osobe



**Kadar 16**

Unutarnji

Pjevanje

Pogled u kameru



### **Kadar 17**

Detalj grada

Kadar prati orbitu oko objekta

Vanjski



### **Kadar 18**

Vanjski

Kadar prati orbitu oko osobe od interesa

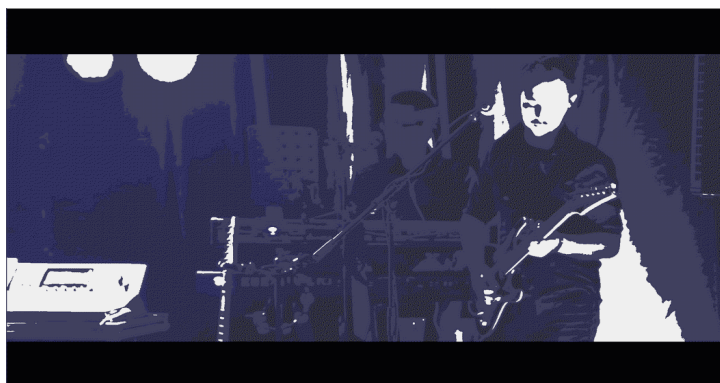
Kadar je izrezan i ubrzan radi ritma



### **Kadar 19**

Vanjski

Šetnja parkom



### **Kadar 20**

Unutarnji

Kadar s nastupa



**Kadar 21**

Unutarnji

Pjevanje



**Kadar 22**

Noćni

Kadar prati detalj ruke

Pretapa se s sljedećim kadrom  
zbog iste pozadine

Vanjski



**Kadar 23**

Noćni

Vanjski

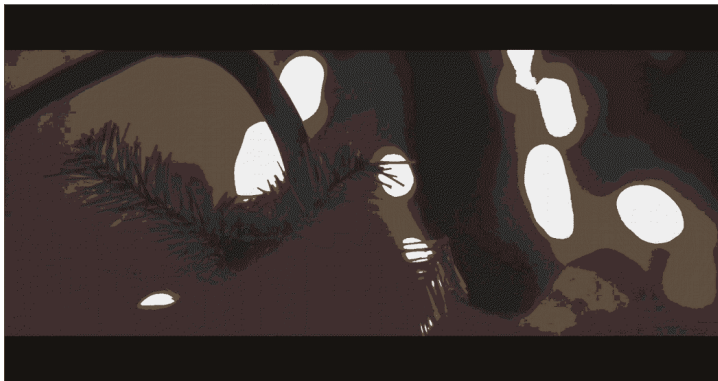


**Kadar 24**

Unutarnji

Kadar s nastupa

Uzvanici



**Kadar 25**

Detalj plamena

Unutarnji

Zamračena atmosfera

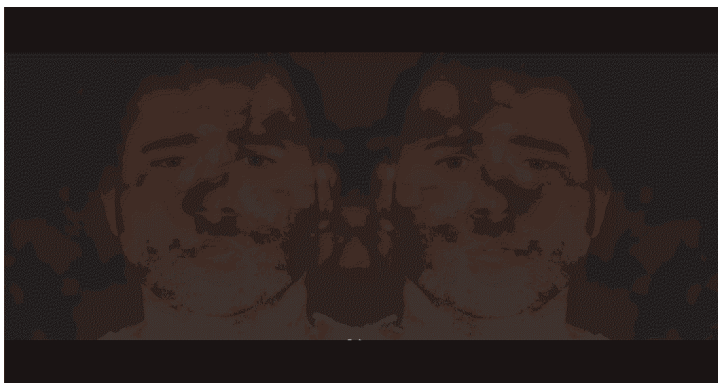


**Kadar 26**

Noćni

Vanjski

Šetnja parkom



**Kadar 27**

Unutarnji

Pjevanje

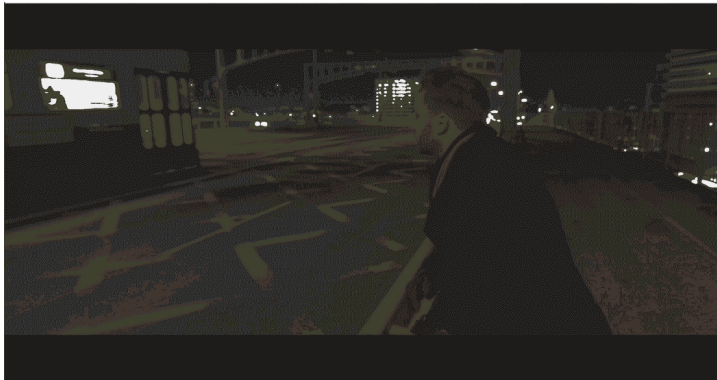
Dupliciran kadar radi pretapanja



**Kadar 28**

Vanjski

Slučajni prolaznici



**Kadar 29**

Noćni

Vanjski

Pretapanje s sljedećim kadrom



**Kadar 30**

Noćni

Vanjski

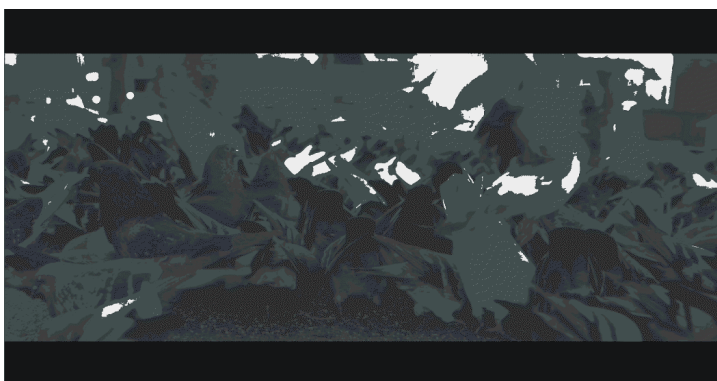
Nadovezuje se na kadar prije



**Kadar 31**

Vanjski

Kamera poprima orbitu oko statue

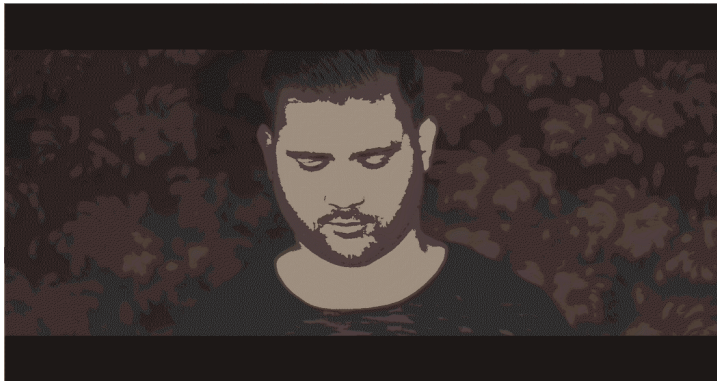


**Kadar 32**

Vanjski

Usporeni kadar





**Kadar 33**

Unutarnji

Pogled u pod



**Kadar 34**

Unutarnji

Pjevanje



**Kadar 35**

Vanjski

Kadar prati osobu od interesa

Šetnja



**Kadar 36**

Unutarnji

Pjevanje

Pogled u kameru



**Kadar 37**

Vanjski

Kadar koji traži fokus radi ritma

Statični



**Kadar 38**

Usporeni kadar

Slučajni prolaznici

Vanjski

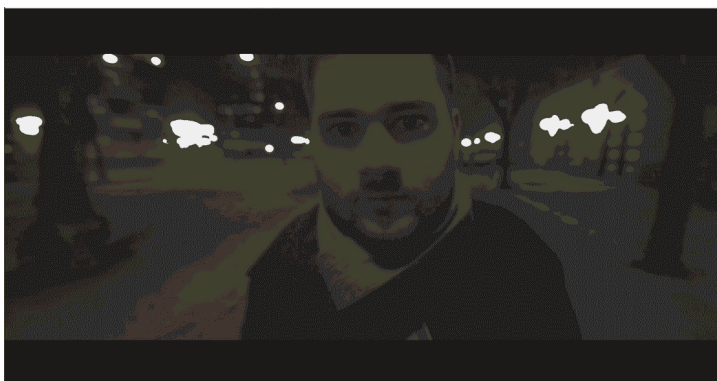


**Kadar 39**

Vanjski

Slučajni prolaznici

Usporeni kadar



**Kadar 40**

Noćni

Šetnja gradom

Pogled u kameru



**Kadar 41**

Vanjski

Detalj na kaput

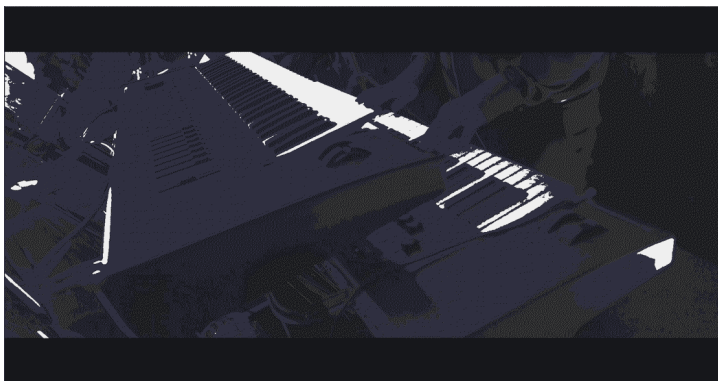
Usporeni kadar



**Kadar 42**

Unutarnji

Pjevanje



**Kadar 43**

Unutarnji

Nastup

Detalj na klavijature

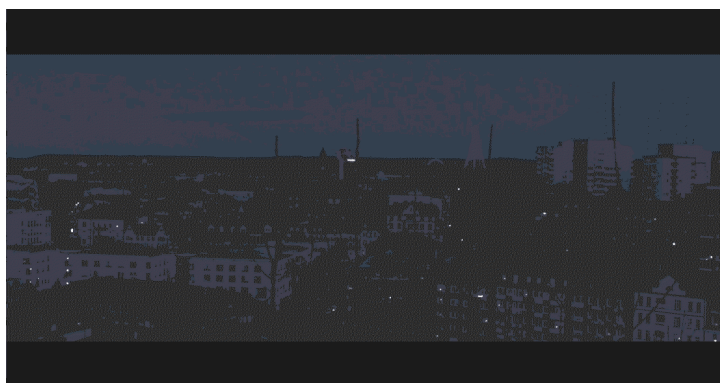


**Kadar 44**

Vanjski

Usporeni kadar

Kadar van fokusa



**Kadar 45**

Vanjski

Noćni

Total grada

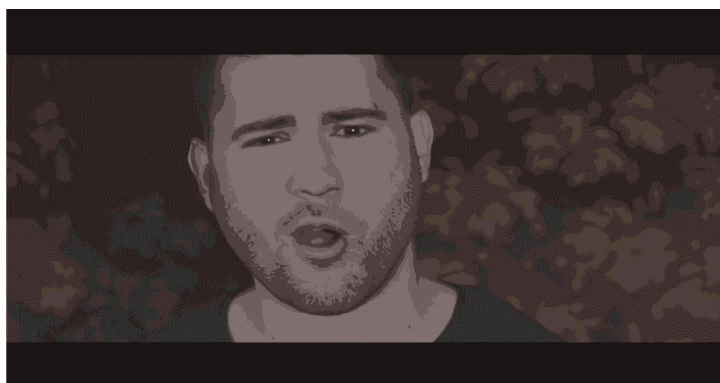


**Kadar 46**

Vanjski

Noćni

Promet

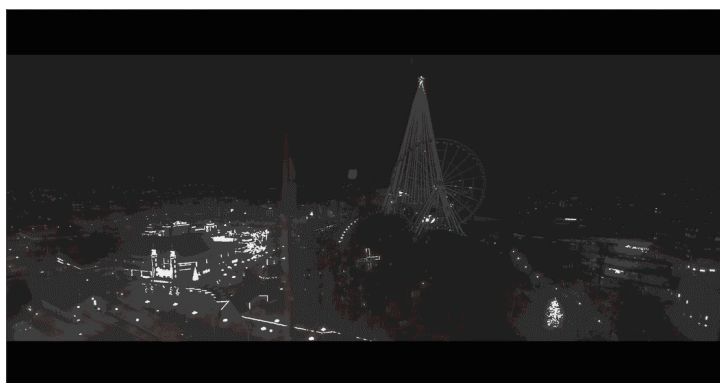


**Kadar 47**

Unutarnji

Pjevanje

Pogled u kameru



**Kadar 48**

Noćni

Vožnja liftom

Total na grad



**Kadar 49**

Unutarnji

Pjevanje

Efekt: „crop”

## **7. Produkcija glazbenog videospota**

### **7.1. Snimanje kadrova**

Produkcija glazbenog videospota odvijala se u švedskom gradu Goteburgu. Točnije na ulicama Goteburga, dok su se kadrovi pjevanja snimili u prostorijama dvorca Šauolovec u Črešnjevu.

Kako nismo poznavali grad u koji smo došli, jedino smo ga proučili na satelitskim snimkama googlovih servisa, nismo imali najtočniji plan snimanja, pa smo krenuli u razgledavanje kako bi pronašli mjesta na kojima bi mogli snimiti kadrove koji su bili u planu. Prilikom razgledavanja grada snimili smo kadrove arhitekture i panoramske kadrove. To su kadrovi: 3, 5, 14, 17, 19, 31, 39, 45 i 48. Kadrovi snimljeni u dvorcu Šoulovec su statični kadrovi koji prikazuju pjevača kako izvodi svoju pjesmu. Kadrovi snimljeni u dvorcu su blizi, ili krupni kadar. To su kadrovi: 4, 9, 12, 13, 16, 21, 27, 33, 34, 36, 42, 47 i 49. Također se pojavljuju i kadrovi koji su snimani tokom javnog nastupa što se može vidjeti u kadrovima 20, 24 i 43. Razlog iz kojeg se javni nastup pojavljuje rijetko u videospotu je to što se interijer i koncept koncerta ne poklapaju s ugođajem u pjesmi, to jest odstupaju od glavne teme i ugođaja. Ostali kadrovi šetnje gradom kao na kadru 18 i 10, te kadrovi 28 i 11 s slučajnim prolaznicima su snimljeni po ulicama Goteburga. Kad je pala noć i kad su se ulice grada ipak malo razrijedile, te je promet bio nešto slabiji snimljeni noćni kadrovi 29, 30 i 40. Također su svoje mjesto u videospotu pronašli kadrovi koji su nastali slučajno, kao na primjer kadar 48 koji je sniman iz lifta kad smo išli na večeru, kadar 37 koji je nastao prilikom namještanja kadra i fokusa, te je traženje fokusa kamere zajedno s nadolazećim tramvajem se savršeno uklopilo u videospot, a mehaničko traženje fokusa se savršeno podudaralo s ritmom glazbe. Neki od kadrova su snimani iz ruke dok je za neke bio korišten camera rig. Kadrovi pjevanja su snimani iz stativa jer su statični i jedino što se miče je pjevač, a najviše kadrova koji su snimljeni po ulicama Goteborga je snimano s DJI Roninom, jer je kadar tražio pomičnu, a ujedno i stabilnu kameru kako bi kadar bio što efektivniji za publiku.

### **7.2. Oprema korištena za snimanje videospota**

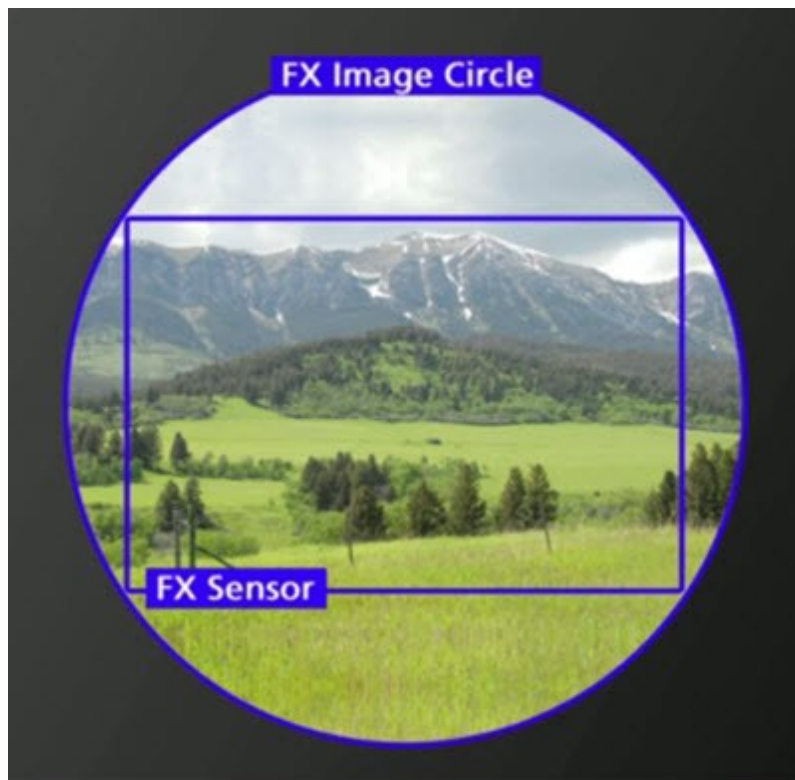
Korištena su dva DLSR fotoaparata Nikon, model D750 s objektivima(14-24mm f2,8; 35mm f1,4; 50mm f1,8; 70-200mm f2,8), DJI Ronin i camera rig.

### 7.2.1. Nikon D750



Slika 8.1. – Nikon D750 s objektivom[17]

Nikon D750 je fotoaparat FX formata s 24,3MP CMOS senzorem, EXPEED 4 procesorom, ISO 51200, niskim šumom, 6.5 fps i Full HD 1080p/60 videom. Ovaj DLSR fotoaparat je opremljen svim potrebnim elementima za snimanje video materijala, stoga pruža kvalitetne video zapise koji se mogu usporediti s kvalitetnim video kamerama. Novodizajnirani FX senzor daje izvanredne rezultate i oštrinu slike i kod velikih ISO vrijednosti, te vrlo veliku širinu kadra. Brzi auto fokus i snimanje do 6,5 sličica po sekundi u punoj HD razlučivosti kod 1080/60p daju mu značajke i mogućnosti profesionalne kamere. Pomični LED zaslon s omogućuje maksimalnu kontrolu iz svih kuteva i pregled snimanih materijala u visokoj kvaliteti na licu mjesta. Fotoaparat ima dva utora SD kartice kompatibilna s SDXC i UHS-I karticama visokog kapaciteta, stoga mjesta za pohranu nikad neće izostati.



Slika 8.2. – Prikaz širokokutnog senzora kod DSLR fotoaparata[16]

### 7.2.2. DJI Ronin



Slika 8.3. - Prikaz DJI Ronin stabilizatora s pripadajućim postoljem[15]

Stabilizator (eng. gimbal) koji prihvaća gotovo sve modele DSLR fotoaparata i kamera. Stabilizator s 3 osi koje pružaju savršeno mirnu sliku i kod najtežih uvjeta. DJI Ronin se može koristiti na tri načina. Klasično držanje, držanje za srednju kučku poput aktovke i obrnuto držanje kod kojeg je fotoaparat i stabilizacijski mehanizam iznad točke držanja. Težina samog uređaja je oko 4kg na koje se dodaje još masa DLSR fotoaparata ili kamere s objektivom.



Prilikom našeg snimanja oprema s roninom je težila oko 6,5kg stoga je naporno ga nositi tokom dužeg vremenskog perioda.

### 7.2.3. Camera rig



Slika 8.4. - Kamera rig[14]

Nešto drugačiji princip nego kod DJI Ronina, ali ista ideja za stabilizacijom kamere prilikom snimanja kako bi se dobio što dinamičniji kadar uz što manje trzanja kamere.(eng. Camera shake) Ovaj rig funkcioniра na principu da se težna kamere raspodjeli na ruke, koje preuzimaju ulogu pomičnog dijela i na rame koje je statično. Znatno je slabija stabilizacija nego kod snimanja DJI Roninom, ali u ponekim kadrovima gdje se baš traži lagani trzaji kamere(kod snimanja hoda, polijetanja...) je ovakva vrsta stabilizatora idelana.

## 8. Postprodukcija glazbenog video spota

Kao i svaka postprodukcija, tako i ova započinje se s prebacivanjem video materijala iz fotoaparata na računalo i zatim na prenosni tvrdi disk. Kod prebacivanja materijala sam koristio USB 3.0 port koji jačim performansama brže prebaci tako veliku količinu video zapisa na računalo. Glazbena podloga za ovaj videospot je bila pjesma stoga nije bilo potrebno tražiti drugu glazbenu podlogu. Na početku videospota se čuje šum prometa koji je sniman zajedno s jednim od kadrova, te izoliran i iskorišten kao uvod u spot. Nakon prebacivanja video materijali se pregledavaju i sortiraju. Nakon pregledavanja svog materijala može se početi s montažom u nekom od programa za montažu. U ovom slučaju korišten je Adobe Premiere. Prije svega važno je kreirati novi projekt i odrediti odgovarajuće parametre videa. Nakon što smo kreirali projekt sljedeći korak je uvoz odabranih video i audio materijala u sam program. Nakon što se završi uvoz(engl. Inport), kreira se nova sekvenca i video/audio materijali se mogu povući na samu sekvencu, poznatije kao drag and drop postupak. Jedna sekvenca može imati više audio i video traka stoga režiser ima vrlo puno manevarskog prostora kod montiranja videa. Najprije je važno napraviti grubi kostur videa, kako bi se stekla ideja i izgled video spota. U svakom koraku montaže moguće je zamijeniti jedan ili više kadrova ukoliko redatelj odluči da bi se neki drugi kadar bolje uklopio u timeline i pridonio boljem doživljaju video spota u konačnici. Nakon što je redatelj zadovoljan izabranim kadrovima može se početi s dodavanjem prelaza, ukoliko je potrebno i korekciji boja. Korekcija boja radi se ovisno o želji naručitelja ili slobodnoj procjeni režisera. Ton boje, toplina, kontrast ili pak svjetlina boja u video spotu mogu dodatno doprinijeti doživljaju koji se želi probuditi kod promatrača i samim time poboljšati doživljaj spota kod publike.

### 8.1. Adobe Premiere

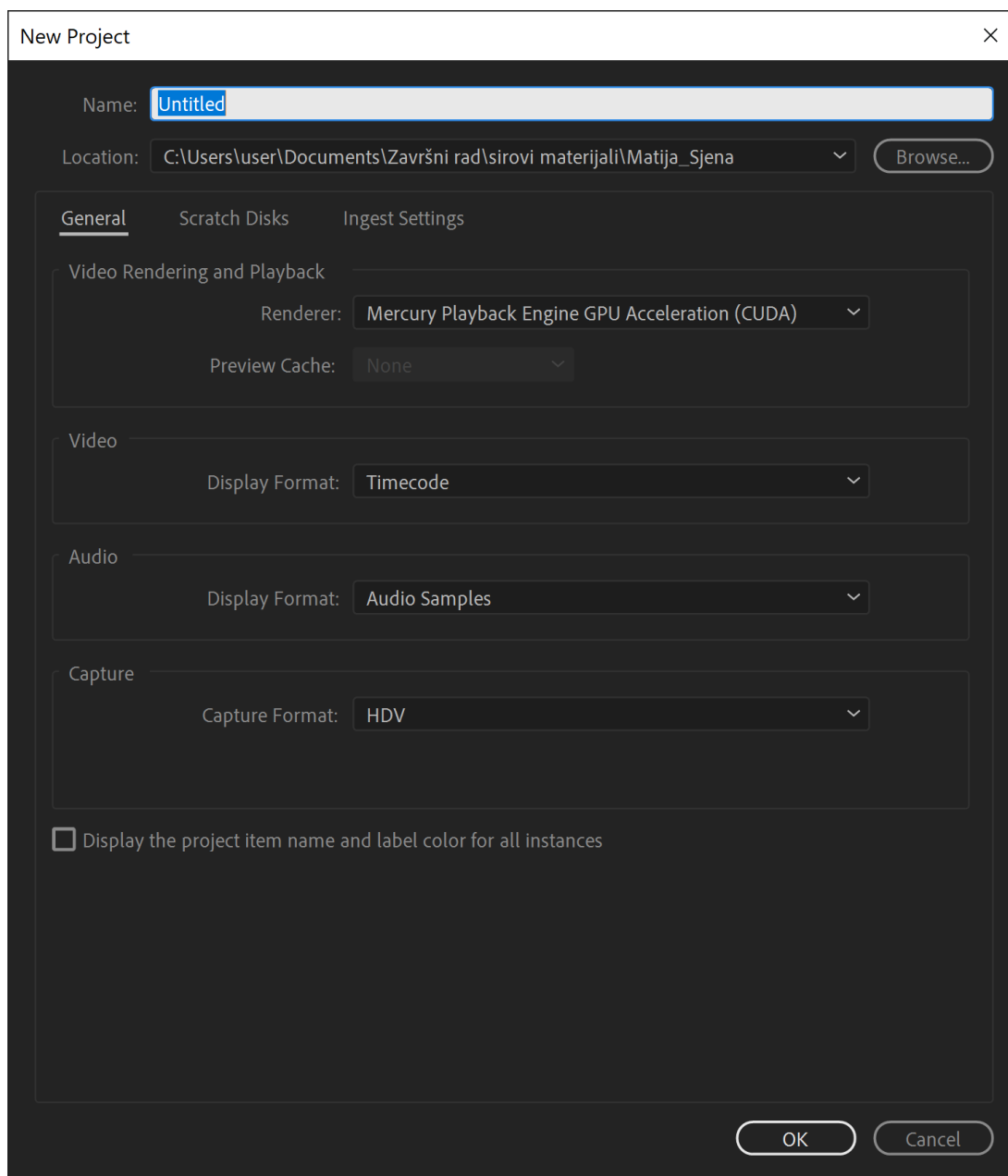
Glazbeni video spot za pjesmu „Sjena” montiran je u programu Adobe Premiere CC. Adobe Premiere je program za montažu i obradu video i audio materijala tvrtke Adobe Systems. Premijerno izdanje programa za Apple-ov Mac izdano je 1991. godine, dok je na platformi Windows izdan dvije godine kasnije. Velika prednost Adobe Premiera bila je ta što se montaža nije radila na fizičkoj traci, već na virtualnim video i audio trakama, te samim time podaci nisu ograničeni na fizičkom duljinom trake. Također jedna od velikih prednosti tvrtke Adobe je velika paleta programa kao što je Adobe After Effects i Adobe Photoshop koji se mogu međusobno povezati. Veliki izbor alata i pristupačnost vinuo je Adobe Premiere u sam vrh video industrije što i svjedoči činjenica da dvije najpoznatije televizijske kuće BBC i CNN koriste

usluge Adobe Premiera kod svakodnevnih montaža. Količina materijala koji se montira govore imena televizijskih kuća sama za sebe. Radno sučelje programa je prilagodljivo korisniku, što znači da se svi prozori mogu podesiti po preferencama individualnog korisnika. U svakom trenutku je moguće premještati prozore po radnoj površini što daje još veću dimenziju stvaralačke slobode, lakoće pristupa i mogućnost organiziranja željenog radnog okruženja.

## Tok montaže u osnovnim koracima:

### 1. Kreiranje novog projekta

Kod kreiranja novog projekta važno je odabrati odgovarajuće vrijednosti ovisno o formatu sirovih materijala.



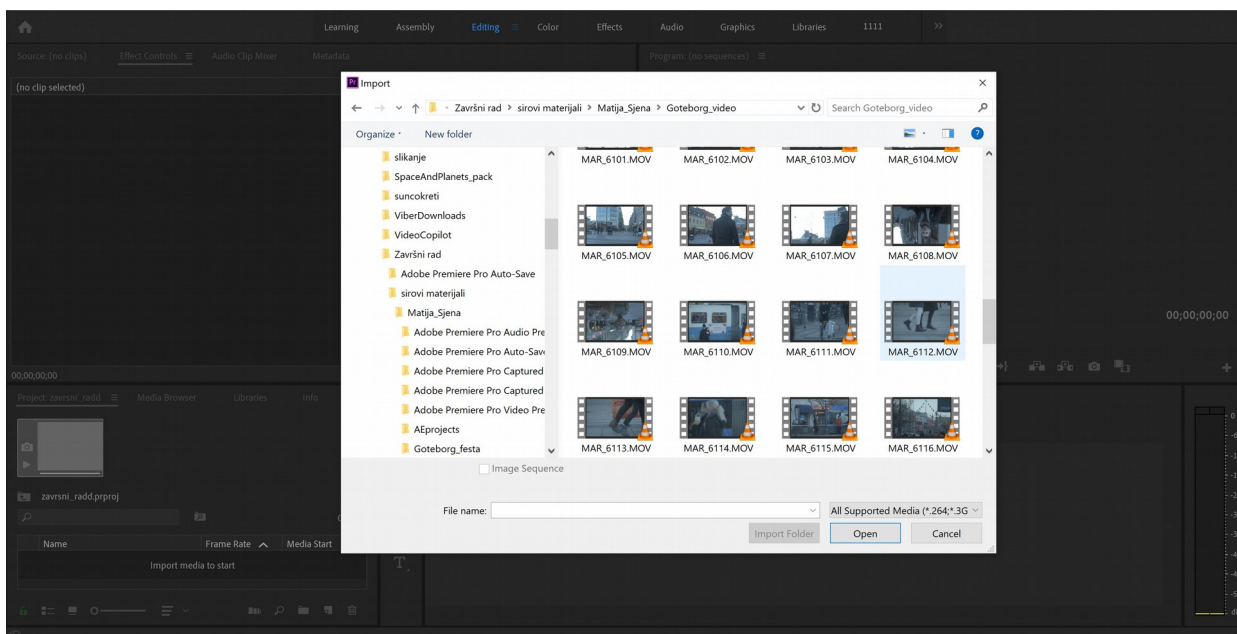
Slika 8.1. - Novi projekt

### 2. Unos sirovih materijala u projekt

Nakon kreiranja novog projekta, sljedeći korak je unos sirovih materijala u program. Važno je da su sirovi materijali i datoteka projekta pohranjeni na istom mediju, kako nebi došlo

iz bilo kojeg razloga do gubitka poveznica između projekta i adrese datoteke koja je unešena(engl. Imported) u projekt.

File > Import, te slijedi otvaranje izbornika prikazanog na slici. Prečac na tipkovnici Ctrl + I.

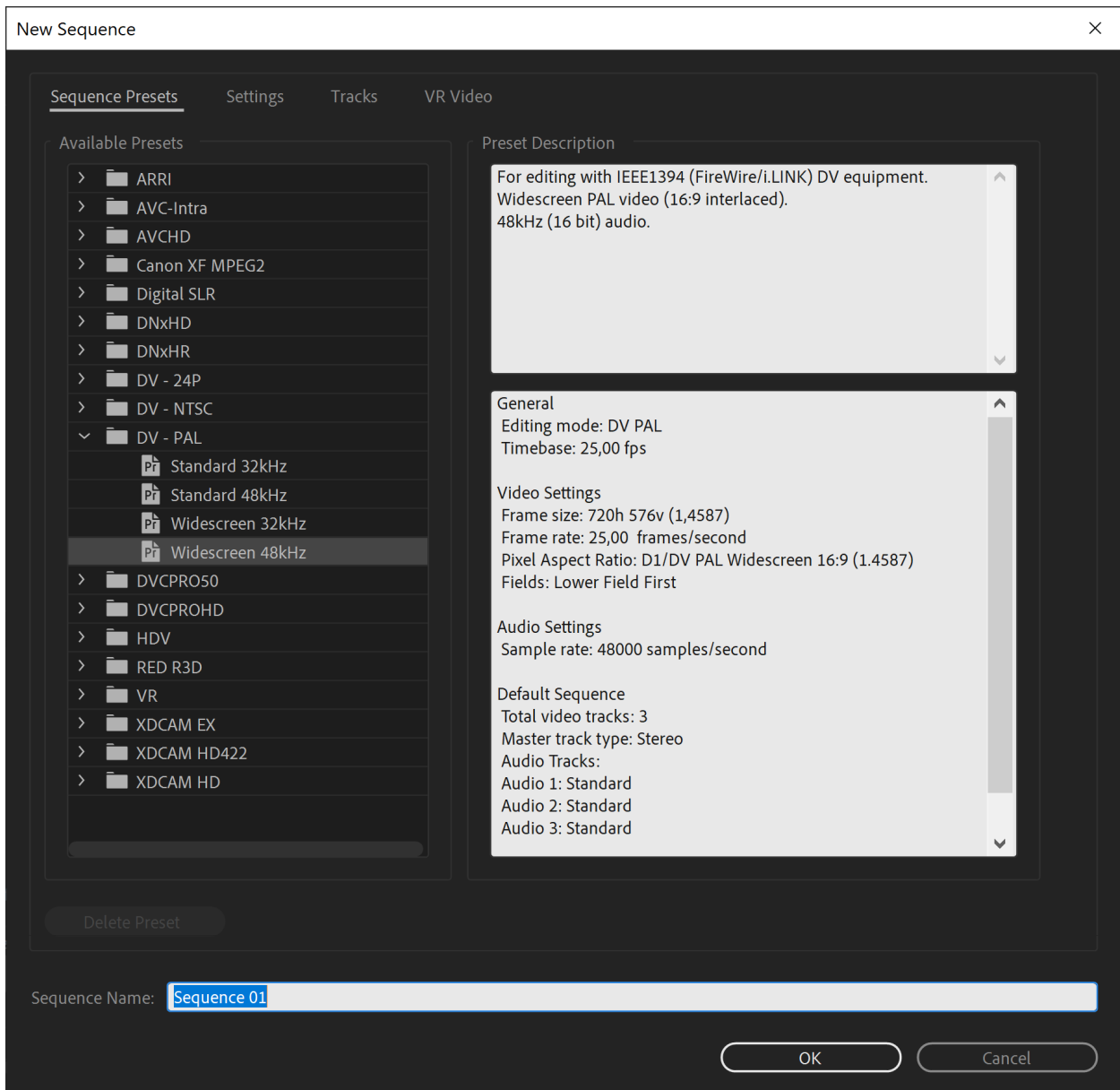


Slika 8.2. - Uvoz datoteka

### 3. Kreiranje sekvenci

Prilikom kreiranja sekvenci bitno je provjeriti detalje video datoteka koje unosimo kako bi se karakteristike sirovih materijala poklopile s karakteristikama sekence. Ako se dio oko provjere popudarnosti materijala i sekvence preskoči, moguće je odstupanje u kvaliteti kod završnog proizvoda. Postoji i lakši način na koji se može izbjeći ručno biranje vrijednosti sekvence, a to je desni klik na klip i move in sequence. Kako sam ja imao sve video materijale identičnih vrijednosti, snimane istim uređajem, kreirao sam novu sekvencu na ovaj drugi način.

File > New > Sequence, otvara se izbornik na slici. Skraćenica na tipkovnici je Ctrl + N.



Slika 8.3. - Kreiranje nove sekvence

#### 4. Montaža, korekcije i spajanje kadrova

Tijekom montaže kadrovi se mogu nizati, mijenjati, brisati, pretapati, kratiti, usporiti, ubrzati i to sve na više video ili audio traka. Drugim riječima postupak nelinearne montaže.

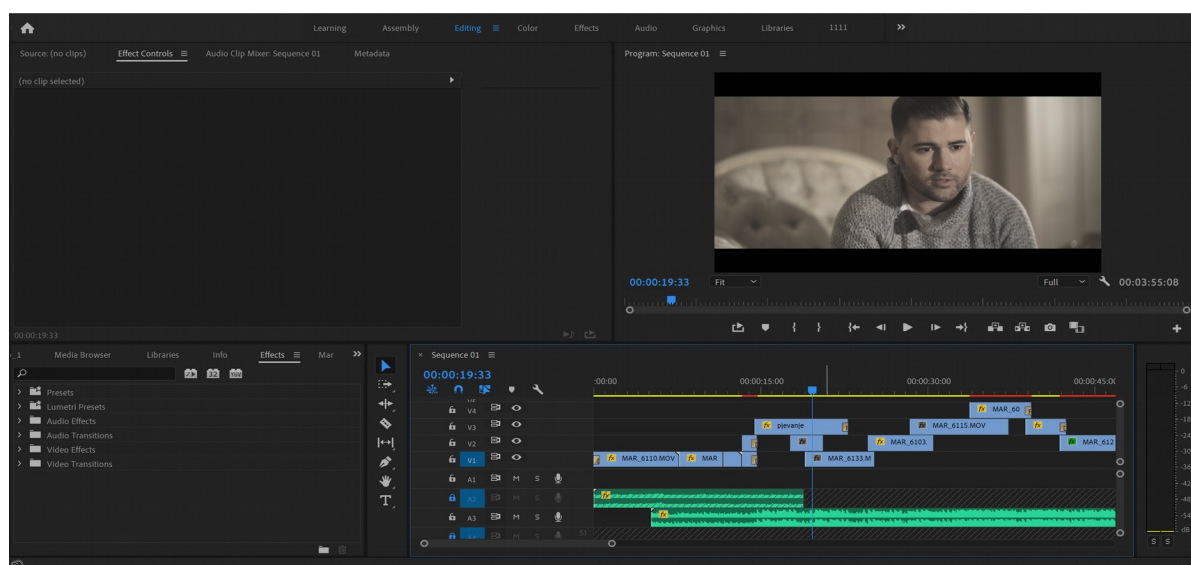
Radno područje je podijeljeno na 4 odjeljka. Prvi je lijevi gornji u kojem se kontrolira raznoraznim efektima dodanim na određene kadrove. Desno gore, je prozor s live pregledom trenutnog stanja projekta. Lijevo dolje, Prozor s izbornicima efekata, uvezenih datoteka i

detaljima o pojedinim datotekama. Desni dole je prozor u kojem je prikazana sekvenca i sve datoteke koje se trenutno nalaze u sekvenci, to jest dio za montažu.

Prije opisivanja postupka izrade prvo bih naglasio da je preko cijelog videospota napravljen adjustment layer tako da se dobije crop ili black bars efekt. Ideja je da se cropa slika kad počne svirati matrica. Efekt sam postigao pomoću keyframeova i 12% crop vrijednosti na gornjem i donjem djelu okvira. Kod završetka videospota crop povećavam na 50% i pomoću keyframeova se dobije efekt između zatvaranja roleta i gašenja TV-a. Tim efektom sam želi dobiti ugođaj filma, kao da pjevač počinje pričati svoju priču.

Videospot započinje s fade in efektom prelazi iz crnog prozora u prvi kadar. Prije nego što se prikaže prvi kadar čuje se zvuk prometa i ispiše se ime pjesme i izvođača. Prelazi iz kadra u kadar su čisti rezovi, pretapanja ili tranzicije. Prilikom čistog reza, nizanje kadrova prati ritam kompozicije dok se pretapanja pojavljuju u kadrovima 22-23, 35-36, 42-43 i 48-49. U kadru 27 sam odlučio napraviti duplu sliku. Original sam iskopirao te sam prvu sliku iskoristio kao pozadinu dok sam drugu pomoću maske ograničio na malo više od pola, te odabrao vrijednost screen u opcijama efekata. Kad se ukazala prilika ovisno o kadru, vremenu snimanja kadra i melodiji matrice, sam iskoristio tranziciju dip to black ili dip to white. Fade to black se najviše primjeti na prelazu kadrova 40-41, dok se fade to white vidi na prelazu kadrova 17-18. U prvom slučaju je mračna scena u koju se odlično ukomponira dip to black, dok je u drugom slučaju svijetlo nebo pa sam ubacio prilikom promjene kadra dip to white.

Glazbenu podlogu prema kojoj je rađeni videospot sam morao utišati za -4,95 decibela kako ne bi bila preglasna i kako ne bi došlo do probijanja koje bi stvaralo smetnje prilikom preslušavanje ili pregledavanja videospota.

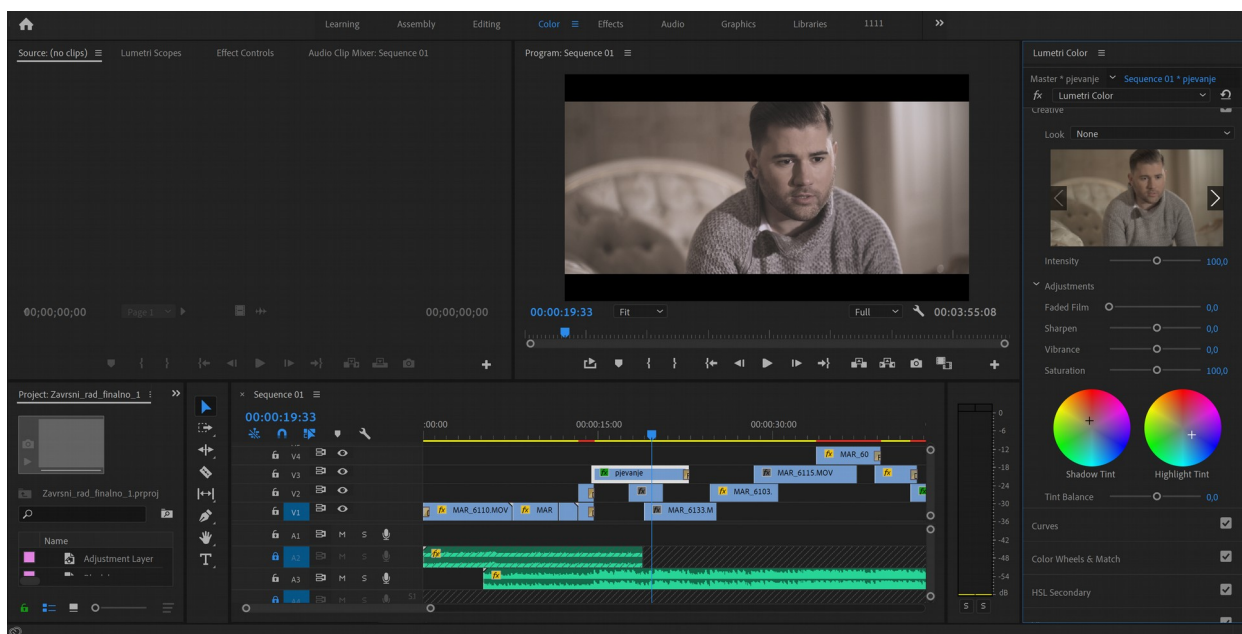


Slika 8.4. - Radno područje prilikom montaže

## 5. Korekcija boja

Nakon što se završi s montažom željenog odlomka slijedi korekcija boje, dodavanje kontrasta, pojačavanje ili oduzimanje intenziteta boja... Ovisno o želji ili namjeni videa bira se pravac u kojem će se ići kod korekcije boja(engl. Color correction). Obično se korekcija boja radi u novom Adjustment layeru kako bi izvorni video ostao netaknut radi ponovnog korištenja ili usporedbe efekta.

Na slici dolje se vidi u donjem lijevom kutu Adjustment Layer datoteka, a s desne strane je izbornik za korekciju boja. Adjustment layer sam iskoristio kako nebi uništio originalnu datoteku ukoliko se odlučim na neki drugi način korigirati boje. Preko svih kadrova povučen je adjustment layer kako bi svi kadrovi imali iste parametre, te ne bi odstupali jedni od drugih. Noćne scene imaju još jedan adjustment layer u kojem im je povećana svjetlina kako nebi bile previše tamne.



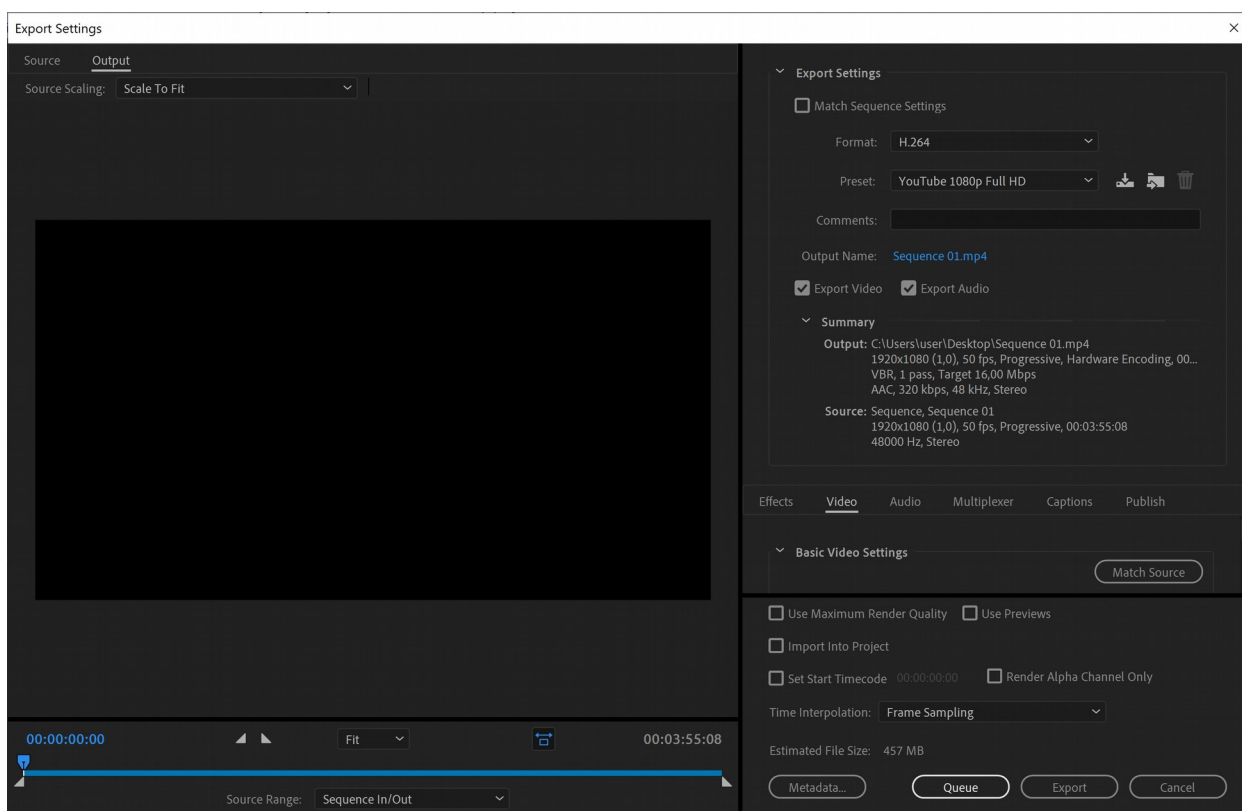
Slika 8.5. - Radno područje kod korekcije boja



## 6. Izvoz gotovog videa i pohrana

Prilikom izvoza (engl. Export) određuje se format u kojem će se zavrni video prikazivati. Ovisno o potrebi moguće je odabrati određeni preset ako se video objavljuje na društvene mreže ili druge platforme. Prilikom izvoza bitno je znati kako će se video koristiti. Kako je ovaj video u svrhu završnog rada bit će predstavljen na obrani, a sveučilište sjever će ga naknadno objaviti na svojim web stranicama. Najvažnije je odabrati odgovarajući format u ovom slučaju H.264, odabrao sam YouTube 1080p preset, ali sam ga malo izmijenio kod bitrate vrijednosti. Odabrao sam bitrate VBR, 2 pass s vrijednostima 20 i 30. U konačnici se dobije kvalitetniji izvezen video uz stotinjak megabajta razlike u veličini medijske datoteke. Video zajedno s najavom i odjavom traje 3 minute i 56 sekundi.

File > Export > Media, te se otvori izbornik kao na slici. Kratica na tastaturi je Ctrl + M.



Slika 8.6. - Izbornik kod izvoza videa

## **7. Distribucija**

Distribucija je završni dio kojeg radi autor ili naručitelj, ovisno o dogovoru. Ovaj glazbeni videospot je napravljen za svrhu završnog rada, te će biti objavljen od strane sveučilišta sjever na njihovoj web stranici.

## 9. Zaključak

Glazbeni videospot za pjesmu „Sjena” namijenjen je promociji pjesme kao umjetničkog djela. Ciljana publika kod snimanja glazbenih videospotova je pomalo specifična. Ovisno o glazbenom ukusu. Cilj autora videospota je što veći doseg pregleda i preslušavanja djela, koji je glazbi koja je bila samo dio zvučnog spektra dodao novu dimenziju videom. Glazbeni videospot rađen je kroz tri glavna procesa kod stvaranja glazbenog videouratka, a to su predprodukcija, produkcija i postprodukcija. Sam stvaralački proces od ideje do krajnjeg rezultata je dugotrajan i zahtjeva puno vremena, resursa i energije svih koji sudjeluju u stvaranju istog.

Proces produkcije započeo je željom autora da na pjesmu snimi i video kojim će publici predstaviti svoju pjesmu. Realizacija te ideje tražila je od ekipe koja je zadužena bila za stvaranje glazbenog videospota razgledanje svih mogućnosti snimanja videospota, kao što su mjesto, vrijeme i popis opreme potrebne za što kvalitetniju izvedbu ideje. Plan snimanja se morao stalno prilagođavati stisnutom rasporedu, jer ujedno s snimanjem spota, pjevač je imao dogovoreni aranžman na jednoj manifestaciji u gradu.

Produkcija glazbenog videospota odvijala se na ulicama Goteborga, drugog po veličini grada u Švedskoj. Sami status drugog po veličini grada s pola milijuna stanovnika jasno govori da će u spotu morati biti slučajni prolaznici, a to može povući sa sobom neke probleme, jer ne reagiraju svi jednako u prisustvu kamere. Česte promjene lokacija bi predstavljale problem za veliku količinu opreme kao i transport u Švedsku, stoga odluka je pala da ćemo kao rasvjetu koristiti dnevno svjetlo. Neke snimke su snimane iz ruke, neke iz stativa, a velika većina je snimljena kamerom montiranom na DJI Ronin koji savršeno uklanja trzanje i daje mirnu sliku s čistim pokretima. Snimanje u takvim uvjetima predstavljalo je izazov i malo odstupanje od standarda koje su svi u timu prihvatili s veseljem.

Postprodukcija je zahtijevala pregled i seciranje brojnih kadrova, istrenirano oko za prepoznavanje neiskoristivih kadrova kao i onih najefektnijih, kao i razumijevanje programa za montiranje kako bi krajnji proizvod kod izvoza bio što kvalitetniji i najvažnije točno po želji naručitelja. Montaža se odvijala u programu za montažu Adobe Premiere Pro CC. Sav materijal je u startu pohranjen na disk i tek onda se moglo početi s odabiranjem kadrova koji će se pojaviti u video spotu. Montaža je bila teža jer je iz mnoštva materijala trebalo pronaći onaj pravi kadar koji će odgovarati tonu, ritmu, priči i osjećajima koje se želi potaknuti kod promatrača. Bilo je trenutaka kada se ritam pjesme malo ubrzao, pa usporio i to je sve trebalo posložiti da video prati

glazbu. Posebni trud je bio potreban kod kadrova pjevanja, jer trebalo je točno pogoditi pokret usana s pozadinskom glazbom kako ne bi bilo odstupanja između slike i zvuka. Svaki pomak takvih kadrova iziskivao je ponovnu sinkronizaciju slike i zvuka, stoga je pomno planiranje kod montaže bilo prijeko potrebno. Na samom kraju montaže bilo je potrebno korigirati boje i podesiti tonove i kontrast zbog različitih uvjeta prilikom snimanja pojedinih kadrova. U razgovoru s naručiteljem odlučili smo se za pomalo izblijeđen ton kako bi potaknuli osjećaj prolaznosti i sjećanja na prošlost u promatraču.

Unatoč specifičnim uvjetima, neočekivanim ishodima i stisnutom rasporedu, videospot je uspješno snimljen i montiran. Za glazbeni videospot su odabrani kadrovi na kojima je pojavljuje pjevač kao i slučajni prolaznici ili stvarna mjesta na kojima možemo vidjeti glavnog lika spota. Scene prate mladića koji se sjeća prijašnje ljubavi koja je ostavila dubok trag na njemu. Kadrovi se mijenjaju po ritmu i osjećaju koji se želi istaknuti određenim dijelom teksta i glazbe. Ton boje i lagano izblijeđene boje spota sjajno pobuđuju osjećaj nostalgije i čežnje za nekim prošlim vremenima, stoga ova verzija ovog glazbenog spota čini dobru reklamu za ovo glazbeno djelo i privlači pozornost publike koja teži ovakvoj vrsti glazbene zabave.

U Varaždinu, 24.09.2019.

---

Matija Maček



## 10. Literatura

- [1] <http://fotografija.hr/pravilo-trecine/>, datum zadnjeg pristupa: 15.9.2019
- [2] [http://www.mikroknjiga.rs/Knjige/PRPR/A\\_PRPR.pdf](http://www.mikroknjiga.rs/Knjige/PRPR/A_PRPR.pdf), datum zadnjeg pristupa: 17.09.2019.
- [3] [http://www.filmski.net/vijesti/kratki-film/1674\\_datum\\_zadnjeg\\_pristupa](http://www.filmski.net/vijesti/kratki-film/1674_datum_zadnjeg_pristupa), 18.09.2019.
- [4] <https://obljetnica.hrt.hr/leksikon/n/nelinearna-montaza/>
- [5] <http://fotoklub-cakovec.hr/wp/2012/10/gospodar-prostora-uvod-u-kadriranje>, datum zadnjeg pristupa: 19.09.2019.
- [6] V. Skorin: Digitalni video: Snimanje i montaža, Algebra, Zagreb, 2008.
- [7] D. Matković: Digitalna videoprodukcija\_ 2015-2016, podloge za predavanja, 2015., 2016.
- [8] J. Andreis, Muzička enciklopedija, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1963.
- [9] <https://hr.wikipedia.org/wiki/Mikrofon>, datum zadnjeg pristupa: 17.09. 2019.
- [10] <http://www.cunerview.net/index.php/Cunerview-radionice/Osnove-montaze-i-vrste-rezova/-rez-jump-cut-cutaway-match-cut-sok-rez-neutralni-rez.html> , datum zadnjeg pristupa: 17.09.2019.
- [11] <https://www.medijskapismenost.hr/razlicite-vrste-kadrova-i-po-cemu-se-razlikuju/>, datum zadnjeg pristupa: 17.09.2019.
- [12] <https://www.youtube.com/user/petermckinnon24>,
- [13] <https://www.youtube.com/channel/UCbvIIQc5Jo9-jIXnkPe03oA>
- [4] LEKSIKON RADIJA I TELEVIZIJE - Drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje u povodu devedesete obljetnice Hrvatskoga radija i šezdesete obljetnice Hrvatske televizije
- [14] <https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKEwjW3vDW69zkAhVIzaQKHSLpCosQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.directimaging.com.my%2Fshop%2Fproducts%2Fstabilizers-support-rigs%2Ffollow-focus-rig-system%2Fsunrise-elite-series-dsm-802-shoulder-rig%2F&psig=AOvVaw0TDFTwDWcGzG2DeUOFBaxH&ust=1568980951615823>, datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.
- [15] <https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKEwip-8mZ7NzkAhXNGuwKHUr0AZ4QjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.cameragrip.com%2Fdji-ronin-m-compact-3-axis-stabilized-handheld-gimbal-system>

[https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewjotOPX7NzkAhXJDewKHSvmCeAQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.nikonimsgsupport.com%2F%2FBV\\_article%3Flang%3Dhr%26articleNo%3D000004907&psig=A0vVaw3qcjsLhKe3kofIMHUb1EBw&ust=1568981194363798](https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewjotOPX7NzkAhXJDewKHSvmCeAQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.nikonimsgsupport.com%2F%2FBV_article%3Flang%3Dhr%26articleNo%3D000004907&psig=A0vVaw3qcjsLhKe3kofIMHUb1EBw&ust=1568981194363798), datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.

[16] [https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewjx2vOE8NzkAhUCIMUKHalRAikQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.juzaphoto.com%2Frecensione.php%3Fl%3Den%26t%3Dnikon\\_d750&psig=A0vVaw18widjmRSV1kZvBrM\\_FCKL&ust=1568982125153604](https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewjx2vOE8NzkAhUCIMUKHalRAikQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.juzaphoto.com%2Frecensione.php%3Fl%3Den%26t%3Dnikon_d750&psig=A0vVaw18widjmRSV1kZvBrM_FCKL&ust=1568982125153604), datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.

[17] [https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewj7\\_LzE8NzkAhUtIMUKHS9XDFcQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Faloalo.hr%2Fblog%2F6-savjeta-za-bolje-fotografiranje-mobilnim-uredajem-13%2F&psig=A0vVaw2OxIVUJ303HtmNEyIltl97&ust=1568982233479926](https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewj7_LzE8NzkAhUtIMUKHS9XDFcQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Faloalo.hr%2Fblog%2F6-savjeta-za-bolje-fotografiranje-mobilnim-uredajem-13%2F&psig=A0vVaw2OxIVUJ303HtmNEyIltl97&ust=1568982233479926), datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.

[18] <https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewi4nfPm8NzkAhVSzaQKHfN5CUEQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fhumanitarac.wordpress.com%2Fdigitalna-fotografija%2Fkompozicija-fotografije%2F&psig=A0vVaw2OxIVUJ303HtmNEyIltl97&ust=1568982233479926>, datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.

[19] <https://www.google.com/url?sa=i&rct=j&q=&esrc=s&source=images&cd=&ved=2ahUKewi4nfPm8NzkAhVSzaQKHfN5CUEQjRx6BAGBEAQ&url=https%3A%2F%2Fhumanitarac.wordpress.com%2Fdigitalna-fotografija%2Fkompozicija-fotografije%2F&psig=A0vVaw2OxIVUJ303HtmNEyIltl97&ust=1568982233479926>, datum zadnjeg pristupa: 18.09.2019.





## **11. Prilozi**

Tekst završnog rada

DVD – Glazbeni videospot za pjesmu „Sjena”

Izjava o autorstvu

Sveučilište  
Sjever

VZ KC

MMI

SVEUČILIŠTE  
SJEVERIZJAVA O AUTORSTVU  
I  
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MATIJA MAČEK (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PRADA GLAZBENOG VIDEOŠPIJA ZA PJESMU "SIENA" (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:  
(upisati ime i prezime)



(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, MATIJA MAČEK (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom PRADA GLAZBENOG VIDEOŠPIJA ZA PJESMU "SIENA" (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:  
(upisati ime i prezime)



(vlastoručni potpis)